Nr. 82 Koźmin, sobota dnia 13 października 1923 r. Rok 36

ORĘDOWNIK URZĘDOWY POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: miesięcznie **7000** mkp. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: mm 1-łam. 1000 mkp.

Dział urzędowy

Nr. 370. **Prawo opcji Górnoślązaków na rzecz Niemiec.**

W myśl konwencji Polsko-Niemieckiej w Genewie z dnia 15 maja 1922 r. przysługuje Górnoślązakom, byłym obywatelom niemieckim, którzy stali się obywatelami polskimi z samego prawa t. j. takim, którzy w dniu 3-go lipca 1922 r. mieli miejsce zamieszkania w polskiej części obszaru plebiscytowego o ile zamieszkali przed 2 styczniem 1908 r. na obszarach uznanych ostatecznie za część składową Polski lub na obszarze plebiscytowym oraz takim, którzy urodzili się w polskiej części obszaru plebiscytowego z rodziców w chwili urodzenia tam zamieszkałych, o ile w dniu zmiany suwerenności mieli miejsce zamieszkania w części polskiej, obszaru plebiscytowego, prawo opcji na rzecz obywatelstwa niemieckiego, względnie prawo zrzeczenia się obywatelstwa polskiego na rzecz obywatelstwa niemieckiego. Prawo opcji wzgl. zrzeczenia się może być wykonane w czasie do 15-go lipca 1924, we właściwem biurze opcyjnem Niemieckiem.

Powyższe podaję do wiadomości osobom interesowanym, przebywającym na obszarze powiatu Koźmińskiego.

— L. dz. 4059/23 St. II. —

Koźmin, dnia 4 października 1923 r.

Starosta, w z. Andrzejczak

Nr. 371. **Obwieszczenie.**

Na mocy rozporządzenia Związkowej Rady Rzeszy Niemieckiej z dnia 29 czerwca 1916 r. (Dz. Urz. Rzeszy Niem. str. 631) i rozporządzenie tejże Rady z dnia 17-go sierpnia 1917 (Dz. U. Rz. Niem. str. 715) oraz do nich wydanych przepisów wykonawczych z dnia 6 września 1917 r. zarządza się niniejszem dla obszaru powiatu koźmińskiego co następuje:

Par. 1.

Zużytkowanie i nieszkodliwe usunięcie wszystkiej padliny zwierząt, co do której istnieje obowiązek donoszenia, jest w powiecie koźmińskim uregulowane w myśl par. 1 i 4 ustawy państwowej o usuwaniu padliny z dnia 17 czerwca 1911 r. (Dz. Urz. Rz. Niem. str. 248) i w myśl par. 4 przepisów wykonawczych z dnia 1 maja 1912 r. (Dz. Min. Roln. str. 777) przez powiatowe rozporządzenia policyjne. Odwożenie i zużytkowanie padliny przekazano kontraktowo rakarni Sylwestra Kowalskiego w Koźminie.

Par. 2.

Za odwożenie padliny w myśl przepisów powiatowego rozporządzenia policyjnego nie pobiera się żadnej opłaty.

Par. 3.

Za oddanie żwierząt wraz z którą płaci rakarz właścicielowi następujące wynagrodzenie:

1. za źrebaki do 1 roku
   wartość w markach 25 funtów żyta
2. za źrebaki od 1 do 2 lat
   wartość w markach 50 funtów żyta
3. za konie ponad 2 do 4 lat
   wartość w markach 75 funtów żyta
4. za konie ponad 4 lata
   wartość w markach 100 funtów żyta
5. za osła, muła lub osłomuła
   wartość w markach 50 funtów żyta
6. za sztuki bydła rogatego
   a) wagi do 4 centnarów
   wartość w markach 100 funtów żyta
   b) od 4 do 8 centnarów
   wartość w markach 200 funtów żyta
   c) od 8 do 12 centnarów
   wartość w markach 300 funtów żyta
   d) od 12 ctr. w górę
   wartość w markach 400 funtów żyta
7. za świnię
   a) od 50 do 100 kg
   wartość w markach 50 funtów żyta
   b) za każde dalsze 50 kg
   wartość w markach 50 funtów żyta

O ile zwierzę na zarządzenie władzy policyjnej, wydanej na podstawie obowiązujących przepisów, nie musi być wraz z skórą zniszczone. Jeżeli powyższe wynagrodzenie nie zostało zapłacone przy odbiorze padliny, ponieważ istniało podejrzenie o zaraźliwe choroby, a jeżeli później zostanie urzędowo stwierdzono, że to podejrzenie nie było uzasadnionem, wtenczas rakarz Kowalski jest zobowiązany do dodatkowego wypłacenia wyżej wspomnianego wynagrodzenia.

Do wypłacenia odszkodowań wymienionych pod nr. 1, 2 i 3 jest rakarz zobowiązany tylko przy odbiorze zwierzęcia wraz z skórą.

Na życzenie właściciela, rakarz jest zobowiązany oddać skórę, o ile skóra nie musi być według obowiązujących przepisów zniszczona, w surowym stanie właścicielowi po następujących cenach:

1. za skórę źrebięcia od 3 miesięcy do $2^1/_2$ lata wartość w markach 1 ctr. żyta
2. za skórę konia
   wartość w markach $1^1/_2$ ctr. żyta
3. za skórę bydła rogatego młodocianego od 3 miesięcy do 2 lat
   wartość w markach $1^1/_2$ ctr. żyta
4. za skórę bydła rogatego dorosłego
   wartość w markach 2 ctr. żyta

Par. 4.

Wynagrodzenia, ustalonego w par. 3 ust. 2 nie należy płacić za zwierzęta, które muszą być w myśl istniejących przepisów na zarządzenie policyjne zupełnie zniszczone wraz z skórą.

Par. 5.

Wynagrodzenie (c 3 ust. 3) uiszcza się przy odbiorze padliny.

Par. 6.

Przy załadowaniu padliny powinni właściciele udzielić pomocy lub postarać się o pomoc na koszt własny.

Par. 7.

Właścicielowi zwierząt nie przysługuje prawo do wyrobów uzyskanych z padliny.

Par. 8.

Postanowienia tego obwieszczenia obowiązują z dniem ogłoszenia. — L. dz. 5338/23 I. D. —

Poznań, dnia 27 września 1923 r.

Wojewoda:

(—) w z. Mravincsics

Powyższe podaję do wiadomości.

Kierownik Starostwa.

Niemojowski.

Nr. 372. **W sprawie przyjmowania i noszenia orderów oraz odznaczeń cudzoziemskich przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej (Art. 96 Ust. Prusk.)**

Na podstawie okólnika Prezydjum Rady Ministrów z dnia 7. 8. 23 r. Nr. 136/12474/II przypominam, że w myśl art. 96 konstytucji obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej nie wolno przyjmować bez zezwolenia Prezydenta Rzeczypospolitej tytułów ani orderów cudzoziemskich.

Wobec powyższego postanowienia zachodzi konieczność starania się w razie otrzymania cudzoziemskich — odznaczeń o udzielenie zezwolenia na przyjęcie i noszenie ich, tak przez tych, którzy zagraniczne ordery już otrzymali, jakoteż i tych którzy je w przyszłości otrzymywać będą.

Odpowiednie prośby, podające dokładnie imię i nazwisko odznaczonego, jego zawód i miejsce zamieszkania, rodzaj i wysokość odznaczenia cudzoziemskiego, daty i numer dyplomu, okoliczności i tytuł jego nadania, winny być kierowane w porządku instancji do Województwa, prośby funkcjonarjuszów państwowych za pośrednictwem ich władz przełożożonych, prośby zaś innych osób, przez właściwą władzę administracyjną I instancji, która przedstawia je instancji II, ta zaś z kolei — Ministerstwu. Do prośby należy dołączyć uwierzytelnioną kopję dyplomu, którym odznaczenie zostało nadane, lub przynajmniej urzędowe zaświadczenie wymienionych w prożbie dat i numer dyplomu oraz rodzaju i wysokości odznaczenia.

Powyższe rozporządzenie należy ściśle przestrzegać. — L. dz. 4119/23 St. I. —

Koźmin, dnia 2 października 1923 r.

Starosta

w zast. Andrzejczak.

Nr. 373. Wobec stałego wzrostu cen na artykuły pierwszej potrzeby oraz kosztów administracji, Magistrat m. st. Warszawy zmuszony jest podnieść dotychczas pobierane normy dzienne za utrzymanie niestałych mieszkańców m. st. Warszawy w schroniskach miejskich i zakładach opiekuńczych.

Dlatego też, od 1 lipca r. b. począwszy zasada normowania opłat za utrzymanie w schroniskach miejskich regulowane będzie według wskaźnika drożyźnianego, określonego przez komisję do badań wzrostu drożyzny przy Głównym Urzędzie Statystycznym. Skutkiem tego koszt utrzymania jednej osoby wynosi

	za dzieci	za starców
w miesiącu lipcu 1923 r.	13 500 mk.	6 000 mk.
w „ sierpniu 1923 r.	21 000 mk.	9 50C mk.
w „ wrześniu 1923 r.	36 000 mk.	16 500 mk.

Dalsze podwyżki uzależnione będą od wysokości wskaźnika statystycznego. — L. dz. 1551/23 W. P. I. —

Koźmin, dnia 3 października 1923 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

z pol. Andrzejczak.

Nr. 374. Zestawienie wydanych rocznych kart łowieckich w miesiącu września b. r.

1. Wosiek Franciszek II. z Wałkowa,
2. Wenz Otton, urzędnik gosp. Małe Zalesie (obcokrajowiec,)
3. Stańczak Franciszek, gospodarz Kaniew,
4. Andersz Jan, gospodarz i Sołtys Nowa Obra,
5. Danielak Czesław, praktykan gospod. Mokronos.
6. Leśniak Michał, leśniczy Mokronoś,
7. Szatkowski Stanisław, komisarz obw. Pogorzela,
8. Dorn Karól, murarz Lipówiec,
9. Sroczyński Jan, urzędnik gospodarczy Starygród,
10. Elsner Otton, syn gospodrski Sapieżyn,
11. Dymel Bronisław, ślusarz Koźmin,
12. Jokiel Stanisław, strzelec Siedmiorogowo,
13. Gołąb Franciszek, właśc fabryki maszyn Koźmin,
14. Grzegorski Antoni, syn gospodarski Borzęcice,
15. Reimann II. Karól, rolnik Siedmiorogowo,
16. Grządka Bronisław, gospodarz Kromolice,
17. Rosner Otton, sołtys i gospodarz Lipówiec.
18. Kwaśniewski Mieczysław, inżynier Borek,
19. Mielcarski Stanisław, rektor Borek,
20. Stański Antoni. aptekarz Borek,
21. Sagrauske Walter, nauczyciel Gumienice,
22. Kuliński Dyonizy, ziemianin Serafinów,
23. Ratajczyk Ignacy, syn gospod. Polskie Olędry,
24. Gałązka Wilhelm, rend. Kasy Komunalnej Koźmin.

— L. dz. 4109/23 St. III. —

Koźmin, dnia 2 października 1923 r.

Starosta, w z. Andrzejczak.

Nr. 375. Gospodarza Jana Filipiake z Borzęci: mianuję niniejszem komisarycznym sołtysem gminy Borzęcice na czas aż do zatwierdzenia wyboru sołtysa tejże gminy. — L. dz. 1448/23 W. P. I. —

Koźmin, dnia 8 października 1923 r.

Kierownik Starostwa, Niemojowski.

Nr. 376. Następująca osoba z powiatu tutejszego zamierza się wyprowadzić na stałe do Austrji:

Dr. Mugrauer Ryszard, lekarz z Pogorzeli wrąz z żoną.

Osoby i urzędy, mające jakiekolwiek pretensje do wyżej wymienionej osoby, zechcą się w przeciągu 6 dni na tutajszem Starostwie pokój nr. 3 zgłosić.

Koźmin, dnia 10 października 1923 r.

Starosta, w z. Andrzejczak.

Obwieszczenia innych władz.

1. W bież. miesiącu urządzą wszystkie szkoły pogadankę o Japonji, poczem będą zbierały składki na biedne dzieci japońskie, a uzbierane kwoty prześlą czekiem na moje konto w P. K. O. Nr. 201 863 Właściciel konta Wł. Chojecki insp. szkolny Koźmin.

2. Ministerstwo zarządziło obchody 150-letniej rocznicy ustanowienia Komisji Edukacji Narodowej i śmierci ks. Stanisława Konarskiego, mające się odbyć w dniu 13 t. m. Ponieważ w dzień ten tylko kilka szkół jest czynnych, ustanawiam ten obchód dla szkół powiatu tydzień później, t. j. **na sobotę, 20 t. m.**, a dla szkół, które później naukę zaczynają, w następną sobotę, 27 t. m.

Dzień obchodu będzie wolny od zwykłych zajęć szkolnych.

Koźmin, dnia 11 października 1923 r.

Inspektor szkolny, Chojecki.

Nr. 378. Następna **konferencja** pp. Sołtysów gminnych i dworskich odbędzie się **w czwartek, dnia 18-go października b. r. o godz. 9-tej przedpoł. w lokalu p. Grodzkiego w Koźminie ul. Kolejowa.** Podaję zarazem do wiadomości, że karty meldunkowe dotyczące podania zaszłych zmian w miejscach zamieszkania rezerwistów nadeszły, które będą na konferencji za natychmiastową zapłatą rozdzielone. Cena za jeden formularz wynosi 300 marek.

Stawienie się pp. Sołtysów dworskich jest konieczne, ponieważ udzielę dokładnej instrukcji co do załatwienia spraw meldunkowych, tyczące się rezerwistów.

Koźmin, dnia 7 października 1923 r.

Komisarz obwodowy, Dykczak.

Dział nieurzędowy

Koźmin. Z dniem 5 listopada b. r. rozpocznie się nauka w Szkole Rolniczej w Koźminie.

O godz. 9-tej rano msza św. na intencję Szkoły w Kościele parafjalnym, następnie o godz. 10-tej rozpoczęcie nauki.

Wpisowe przyjmuje się codziennie od godz. 9—12. Przyjmuje się kandydatów po ukończeniu 18-go roku życia. Do wniosku dołączyć należy:

1. ostatnie świadectwo szkolne.
2. świadectwo moralności wystawione przez Ks. proboszcza lub miejscową władzę.
3. zezwolenie ojca lub opiekuna na wstąpienie do szkoły rolniczej.
4. metrykę.

Uczniom szkół rolniczych W. I. R. przysługuje prawo odroczenia służby wojskowej aż do ukończenia Szkoły Rolniczej. Z względu na krótki czas byłby wskazany pospiech w składaniu zgłoszeń o przyjęciu do szkoły. Uczniowie I. kursu przydzieleni do egzaminu poprawczego egzaminowani będą 5 listopada do południa.

Wpisowe wynosi wartość 1 ctr. żyta, opłacane w połowie przy wstąpieniu do szkoły, w połowie w pierwszych dniach stycznia 1924 r.

Dyrekcja Szkoły Rolniczej w Koźminie
Dyrektor, Krzysztofowicz

KOMUNIKAT!

W sprawie wypłacenia rent dla reemigrantów z Niemiec.

Wobec opłat częściej napływających podań reemigrantów z Niemiec, posiadających już nabyte prawa z tytułu ubezpieczeń społecznych i wobec tego, że podania te niejednokrotnie wykazały brak znajomości stanu prawnego w tym przedmiocie ze strony petentów, Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej wyjaśnia:

I. Reemigranci, którzy wrócili do **b. dzielnicej pruskiej** przed 1 stycznia 1922 r. i mieli w Niemczech prawo do świadczeń z tytułu ubezpieczeń wypadkowych, inwalidowych i uyzędników prywatnych otrzymują te świadczenia w Polsce łącznie z dodatkami drożyznianemi opartemi na polskich ustawach i rozporządzeniach. Koniecznym warunkiem więc uzyskania świadczeń jest: 1. powrót przed 1. I. 1922 roku i 2. zamieszkanie po powrocie w b. dzielnicy pruskiej. Właściwemi instytucjami dla wypłaty świadczeń są: Zakład ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie, o ile reemigrant był w niemczech ubezpieczony w analogicznym zakładzie. Kasa Emerytalna dla robotników Polskich Kolei Państwowych w b. zaborze pruskim, o ile świadczenia wypłacała w Niemczech Kasa Emerytalna Prusko-Heskiego Związku Kolei Żelaznych, w innych wypadkach Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Taryfa pocztowa od 15-go października 1923 roku

	Listy zwykłe	Pocztówki	Druki zwykłe do wagi 25 g	50 g	100 g	250 g	500 g	1 kg	Próbki towarowe i przesyłki mieszane 100 g	250 g	500 g	1 kg	Przekazy pocztowe	Listy wartościowe do 10 000000mk.	Polecenie	Paczki do wagi kg.	mk.	Telegramy	Rozmowy telefoniczne	
W kraju	a) obrót miejscowy do wagi 250 gr. 6000,— mk. b) obrót zamiejscowy do wagi 20 gr. 6000,— mk. do wagi 250 gr 12000,— mk. urzęd. ponad 20 gr. do 2000 gr. 12000 mk.	mk. 3000	marek 600	1200	2400	5000	7000	10 000	marek 3000	5000	7000	10 000	do 5000 mk. = 300 mk. i t. d. najwyż. dopuszcz. kwota przekazu 10000000,— mk.	a) należytość za list zwykły do 20 gr. 6 000 mk. zwykły do 250gr. 12 000 mk. b) polecenie 6 000 mk. c) od dekl. wartości za każde 10 0000 mk. lub części tychże 1000,— mk.	mk. 6000	1 5 10 15 20	10 000 50 000 100 000 150 000 200 000	opłata od wyrazu 6000 mk. najmniej jednak 60000 mk. blankiet telegramu 1 000 mk.	miejscowe, międzymiastowe do 25 km, do 50 km, do 100 km. do 200 km. za każde dalsze 100 km.	6 000 20 000 40 000 60 000 100000 20 000
			urzęd. ponad 1 kg do 2 kg 10 000 mk. Papiery handlowe: (także manuskrypty bez korekty) do wagi 250 g / 500 g / 1 kg. marek 5000 / 7000 / 10 000													Wartościowe oprócz powyższego a) za każde 100000 = 1000 mk. b) przy paczkach ponad 1 000 000 dodatkowa należytość 5000 mk.				
Za granicę	do 20 gr. 10000 mk. za każde dalsze 20 gr. 5000 mk. Waga listów do 2 kg	6000 mk.	druki zwykłe do wagi 2 kg. za każde 50 gr. 2000 mk. papiery handlowe do wagi 2 kg. za każde 50 gramów 2000 marek, najmniej jednak 10 000,— mk.						do wagi 500 gr. za każde 50 gr. 2000 mk. najmniej jednak 4000 mk.						10 000 mk.					

Podług uchwały Sądu Powiatowego w Koźminie z dnia 30 sierpnia 1923 r. b. podaje niniejszem do wiadomości, że wszelkie interesa załatwione przez mego męża **Józefa Kromolickiego** wymagają mego zezwolenia i beztakowego są **nieważne.**

Koźmin, dnia 12 października 1923 r.

Marjanna Kromolicka
z domu Gronowska.

Obwieszczenie.

W naszym rejestrze handlowym A. zapisano dzisiaj pod Nr. 174. co następuje:

Centralna Drogerja — Borek, właść. Marja z Wąsikowskich — Kortzowa w Borku; drogą kupna przeszła firma z dotychczasowego właściciela Stefana Kortza na Marją z Wąsikowskich — Kortzową w Borku.

Koźmin, dnia 5 października 1923 r.

Sąd powiatowy.

Duży piec
żelazny do koksu
jest na sprzedaż.
Gdzie wskaże eksp. Orędownika

Zamienię
dom mieszkalny
masywny, z chlewami i ogrodem, położony **w Zdunach** na takowy **w Koźminie.**
Zgłoszenia uprasza się do ekspedycji Orędownika.

Wszelkie druki
wykonuje
Zakład Graficzny
Leona Goldbeka
w Koźminie.

Mam na składzie
papę,
lepnik,
smołę,
lampy kuchenno-gazowe,
sprzęty kuchenne,
porcelany i szkło
po cenach przystępnych

Habe stets auf Lager
Pappe,
Klebemasse,
Teer,
Küchen-gas-lampen,
Küchen-geräte,
Porzellan und Glas
Ermäßigte Preise

Zygmunt Szymański, Koźmin
Kaliska 4 Skład Porcelany Telefon 31

---

3 pomocników obuwniczych
poszukuje na pierwszorzędną i stałą pracę **od zaraz**
Stefan Szymański mistrz obuwniczy
Koźmin — ulica Pleszewska

Zapisujcie Orędownik
powiatu Koźmińskiego.

Jak w latach ubiegłych tak też i w bieżącym roku zakupujemy
SŁOMĘ LNIANĄ
po najwyższych cenach rynkowych. Prosimy przy ofertach podać łask. ilość i długość słomy.
„SŁOMA" daw. J. Priwin, Towarzystwo Akc.
Tel. 3062, 3297 **- Poznań -** Telegr.: Priwo Poznan
Plac Wolności 11. I. piętro
Przedsiębiorstwo prasowania oraz dostawy słomy i siana. Zakup i sprzedaż wszelkich ziemiopłodów i paszy.

NOWA DROGERJA
KOŹMIN Wlkp.
RYNEK
TEL. 86

poleca
wszelkie artykuły
drogeryjne
Skora, rzetelna i fachowa obsługa

empfiehlt
sämtliche
Drogerie-artikel
Flotte, reelle u. fachmännische Bedienung

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.
Odpowiedzialność Dział urzedowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie. Telefon 34